

KRONIKA DZIAŁALNOŚCI

MUZEUM HISTORYCZNEGO M. KRAKOWA

ZA ROK 1978

Rok 1978 w działalności Muzeum charakteryzował się wielością prac, szczególnie natury organizatorsko-administracyjnej. Główne wysiłki koncentrowano na adaptacji odzyskanych dalszych pomieszczeń w Krzysztoforach po biurach Hydrogeo. Zlokalizowano w nich pracownie konserwatorskie i fotograficzną. Mimo uzyskania nowych lokali baza Muzeum jest nadal dosyć szczupła ze względu na brak odpowiednich magazynów. Sytuację w tej dziedzinie pogorszył jeszcze fakt, iż część nowoodzyskanej powierzchni musiano przekazać w użytkowanie Grupie Krakowskiej

Nadal trwały prace nad przystosowaniem budynku głównego Muzeum do ogrzewania elektrycznego. Jednocześnie kontynuowano prace remontowe w starej Bożnicy, gdzie zastosowano do osuszania pomieszczeń metodę Peter-Coxa, założono też tam izolację termiczną sklepień. Wykonano dokumentację techniczną osuszania budynku oddziału Historii Teatru Krakowskiego przy ul. Szpitalnej 21.

Drugi nurt prac związany był z przygotowywaniem i realizacją wystawy stałej „Z dziejów i kultury Krakowa”.

W działalności naukowo-badawczej szczególną uwagę zwrócono na problemy związane z obchodami 60 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Tematykę tę podjęto w artykułach przygotowanych do nr 5 „Krzysztoforów”.

ZBIORY

Zbiory Muzeum wzbogaciły się o 1316 nowych eksponatów. Muzealia gromadzono głównie z myślą o uzupełnieniu wystawy stałej „Z dziejów i kultury Krakowa”. Wśród nowopozyskanych obiektów 332 to dary, 804 przekazy, 180 zakupy oraz 38 depozyty. Z zakupionych najcenniejszymi obiektami były: z malarstwa — Portret Żyda E. Gotlieba, Portret kobiety w balowej sukni P. Szyndlera, Portret Wenerandy Świerzyńskiej S. Świerzyńskiego, Portret Ludwika Solkiego I. Solskiej, projekt kurtyny dla Teatru Miejskiego Łuski, afisz „Wesela” proj. K. Sichułskiego, 1908 r.; z rzeźby: popiersie żony, wyk. J. Brodowski; z rzemiosła: pas srebrny z emblematami patriotycznymi, lampy chanukowe, talerz sederowy srebrny. Ponadto zakupiono klawikord z I ćw. XIX wieku oraz secesyjny fotoplastikon.

Z przekazów i darów najcenniejsze to: Portret króla kurkowego Dyczka, mal. S. Rzepiński, Bitwa

pod Laskami w 1914 r., mal. J. Kossak, oraz kostiumy teatralne z Teatru im. J. Słowackiego.

Wzrósł również zasób biblioteki i archiwum naukowego Muzeum, które wzbogaciły się o 1596 pozycji.

Komisje wyceny i zakupu muzealiów odbyły 13 posiedzeń.

Na organizowane wystawy wypożyczono z innych placówek 602 eksponaty. Natomiast innym muzeom wypożyczono 597.

Wiele uwagi poświęcono odpowiedniemu zabezpieczeniu posiadanych zbiorów. Pracownie konserwatorskie Muzeum dokonały niezbędnych zabiegów przy 83 obiektach, pełną konserwacją objęto 7 zabytkowych strojów teatralnych, ubiór Lajkonika, sukmanę

Portret kobiety w balowej sukni P. Szyndlera

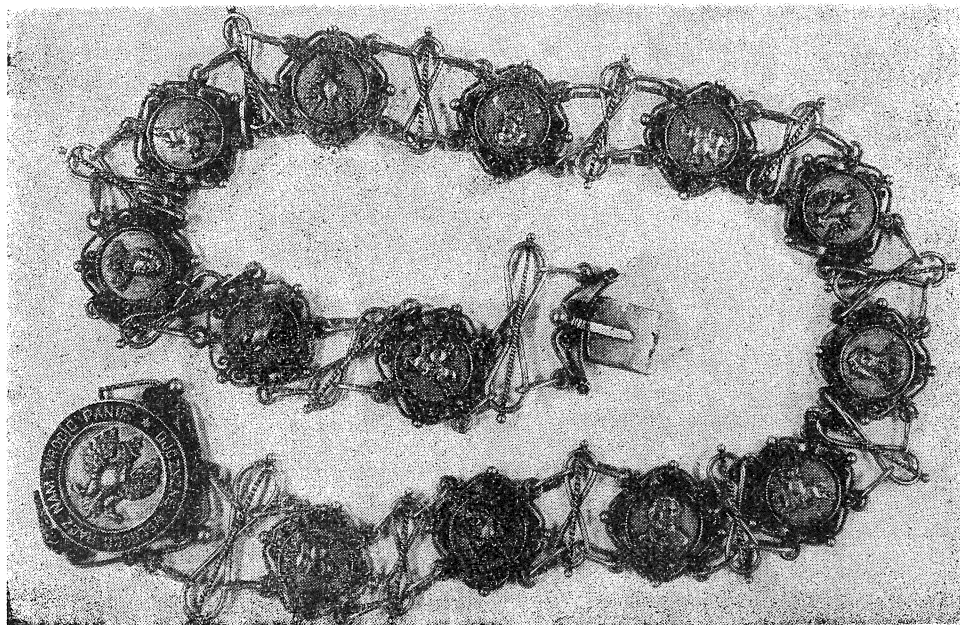

Portret Wenerandy Swierzyńskiej S. Swierzyńskiego

krakowską, szale kaszmirowe. Kilkanaście obiektów — przede wszystkim mebli — poddano zabiegom konserwatorskim w pozamuzealnych pracowniach.

Wśród przekazujących i ofiarodawców znalazły się w roku 1978 następujące osoby i instytucje: Helena Macek, Alicja Dyczek-Gwiżdżowa, Władysław Brayer, Gustaw Barthe, Stefan Czarnowski, Stanisław Czarniecki, Wanda z Krzemeckich Czykowska, Wanda Dziewulska-Ginkowa, Danuta Dzielińska, Józef T. Fischer, Andrzej Fischinger, Henryk Hermanowicz, Jerzy Kudasiwicz, Władysław Kusiak, Józef Lepiarczyk, Leszek Ludwikowski, Antonina Lasik, Adam Łabiniowicz, Andrzej Malik, Maria Miodońska, Maria Modrakowska, Maria Michalak, Jerzy Napieracz, Halina Nowak, Bolesław Nowicki, Krystyna Pieradzka, Jan Przepióra, Jadwiga Pykosz, Maria Rederowa, Zbigniew Rusinek, Maria Smereczyńska, Franciszka Szyfman, Józef Sękowski, Karolina z Bystry-Badenich Wenzłowa, Konstanty Węgrzyn, Tadeusz Witkiewicz, Sławomir Wojak, Wiktor Zin, Jadwiga Szymańska-Żmijewska, Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. L. Solkiego, Krakowskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego, Zakłady Gazownicze, Wytwórnia Filmów Dokumentalnych w Warszawie, Agencja Prasowa „Nowosti”, Przedsiębiorstwo Konserwacji Zabytków — Kraków, Redakcja „Dziennika Polskiego”, Krajowa Agencja Wydawnicza, Ministerstwo Kultury i Sztuki, Miejskie Przedsiębiorstwo Zieleni, Wydział Kultury m. Krakowa, Wydział Pracy Ideowo-Wychowawczej KK PZPR — Kraków.

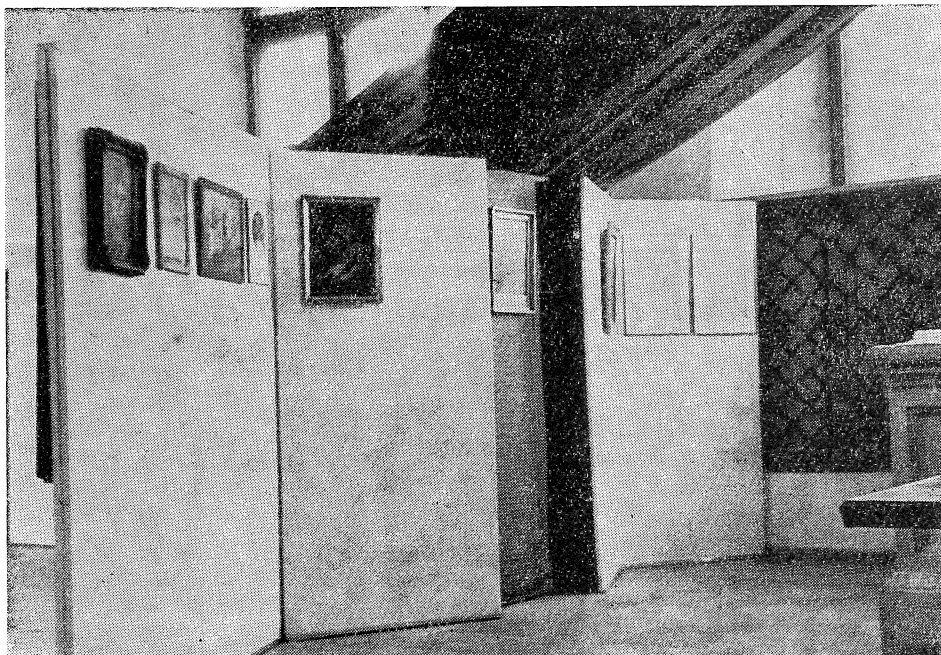
Pas srebrny z emblematami patriotycznymi, zakup 1978 r.

WYSTAWY

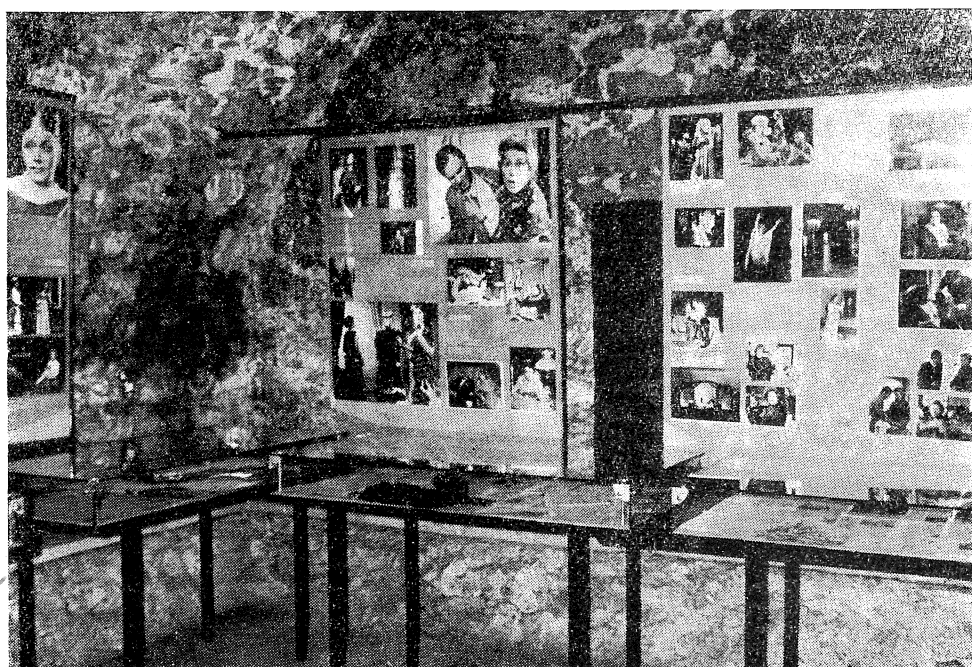
Tematyka wystaw była różnorodna. Obok kontynuowania w ramach dorocznego już zwyczaju prezentacji monograficznych wystaw malarskich, zorganizowano ekspozycje poświęcone dziejom dwóch bardzo zasłużonych dla naszego miasta placówek — Krakowskiej Rozgłośni Polskiego Radia oraz Wydawnictwu Literackiemu. W Galerii Oddziału Teatralnego

zorganizowano wystawę poświęconą wybitnej artystce scen krakowskich, Zofii Jaroszewskiej, która była pierwszą z planowanego cyklu monograficznego wystaw prezentujących wybitnych ludzi teatru krakowskiego. Ponadto Galeria Oddziału Teatralnego prezentowała dorobek scenografów krakowskich. Dla uczczenia 60 rocznicy odzyskania niepodległości zorganizowano wspólnie z Wojewódzkim Archiwum Państwowym wystawę pt. „Gdy Kraków kruszył pięta”.

Fragment wystawy „Malarstwo Włodzimierza Tetmajera”

Wystawa „Aktorzy scen krakowskich — Zofia Jaroszevska

W wystawie tej szczególną uwagę poświęcono prezentacji dokumentów przypominających rolę Krakowa jako centrum ogólnopolskiej akcji niepodległościowej, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy dla Śląska w okresie powstań i plebiscytu.

W wystawie zorganizowanej wspólnie z Muzeum Narodowym w Krakowie podjęto problematykę okrucieństwa, jakie niesie z sobą wojna. Temat ten przedstawiono w grafikach Goyi.

Z myślą o turystach, w okresie wakacyjnym prezentowano widoki dawnych baszt, bram i murów krakowskiej warowni w rycinach, szkicach i obrazach przedstawiających fortyfikacje Krakowa wg stanu przed ich zburzeniem w XIX w.

W 1978 r. Muzeum prezentowało cały szereg nowych wystaw poza granicami kraju. I tak: wystawę „Kraków w malarstwie” w Bratysławie i Lipsku, w ramach Dni Krakowa w tych miastach; wystawy „Bractwo Kurkowe”, „Plakat krakowski” i „Szopki krakowskie” — w Lipsku. Ponadto w Liège wystawę medali i pejzaży krakowskich, zorganizowaną wspólnie z Urzędem m. Krakowa. Poza tym przygotowano szereg wystaw oświatowych dla klubów krakowskich zakładów i urzędów (Związek Nauczycielstwa Polskiego, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, Zakłady Gazowe).

Ogółem wystawy i imprezy zorganizowane przez Muzeum oglądało 158.076 osób.

DATY OTWARCIA WYSTAW

W SALACH KRZYSZTOFORÓW

- 17.I. — 50 lat Rozgłośni Polskiego Radia w Krakowie. Komisarz wystawy: Gertruda Sittek
- 23.III. — Pamiątki powstania Tadeusza Kościuszki w zbiorach Muzeum Historycznego. Komisarz: mgr T. Wroński
- 2.V. — 25 Wydawnictwa Literackiego. Komisarz: mgr J. Mazurkiewicz
- 3.VI. — Goya — okrucieństwo wojny (grafika). Komisarz: mgr St. Opalińska
- 7.VII. — Gry towarzyskie w dawnym Krakowie. Komisarz: mgr E. Jednorowska
- 11.IX. — Tkanina artystyczna Bułgarii.
- 4.XII. — Malarstwo Piotra Konczałowskiego.

W SALI WYSTAWOWEJ

PRZY UL. FRANCISZKAŃSKIEJ 4

- 18.III. — Malarstwo Włodzimierza Tetmajera. Komisarz: mgr B. Saładziak
- 27.VI. — Bramy, baszty i rondele starego Krakowa. Komisarz: mgr W. Turdza
- 5.IX. — Współczesne rzemiosło artystyczne.
- 12.X. — 35-lecie Ludowego Wojska Polskiego w plakacie.
- 31.X. — Gdy Kraków kruszył pęta — pierwsze dni wolności. Komisarze: Dr B. Czapajeczka, mgr C. Bąk-Koczarska
- 10.XII — Pokonkursowa wystawa szopek krakowskich. Komisarz: mgr T. Wroński.

GALERIA ODDZIAŁU TEATRALNEGO (UL. SZPITALNA 21)

- 30.IV. — Aktorzy scen krakowskich — Zofia Jaroszevska. Komisarz: H. Sitkova.
- 2.VI. — Wystawa rysunków Gabrieli Morawetz.
- 27.VI. — Prace dyplomowe studentów ASP — scenografia.
- 10.X. — Prace scenograficzne Janusza Warpechowskiego.

WYSTAWY ZAGRANICZNE

- Medale i pejzaże krakowskie. Liège.
- Dawny Kraków w malarstwie Bratysława.
- Bractwo Kurkowe. Lipsk.
- Plakat krakowski. Lipsk.
- Dawny Kraków w malarstwie. Lipsk.
- Szopki krakowskie. Lipsk.

WYSTAWY OŚWIATOWE

- Kraków w malarstwie Erazma i Stanisława Fabijańskich. Myślenice.
- Kraków w malarstwie St. Tondosa. Myślenice.
- Toruń był mi kolebką... Klub ZNP — Kraków.
- Warownie Krakowa. Zakłady Gazownicze — Kraków.
- Klejnoty architektury Krakowa. Klub MPK — Kraków.

W organizacji wystaw współuczestniczyły następujące instytucje: Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie, Związek Polskich Artystów Plastyków, Muzeum Narodowe w Krakowie, Wyższa Szkoła Teatralna w Krakowie, Biblioteka Jagiellońska, Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Krakowie, Krakowska Agencja Wydawnicza, Rozgłosnia Polskiego Radia w Krakowie i Wydawnictwo Literackie.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I UPOWSZECHNIENIOWA

Działalność naukowa Muzeum wzorem lat ubiegłych ściśle związana była z pracami dokumentacyjnymi, jak również z podejmowanymi tematami organizowanych wystaw zmiennych i stałych.

Jednym z najważniejszych problemów podjętych w 1978 r. były zagadnienia związane z obchodami 60 rocznicy odzyskania niepodległości. Temat ten podjęto w szeregu artykułów przygotowanych do kolejnego naszego rocznika. Treść poszczególnych publikacji dotyczy zarówno I wojny światowej jak również czasu walki i konspiracji lat II wojny światowej. Obok artykułów naukowych przygotowano i drukowano w krakowskich dziennikach cały szereg opracowań popularyzujących tematykę historyczną.

Wśród opracowanych tematów na szczególną uwagę zasługują: „Szare Szeregi w Krakowie w latach 1939—1945” — mgr M. Kurowska, „Kraków miasto tradycji wolnościowych i rewolucyjnych” — mgr T. Wroński, „Józef Brodowski — malarz piękna Krakowa” — mgr St. Opalińska, „Stara Bożnica na Kazimierzu w Krakowie” — mgr L. Ludwikowski.

Realizacji pracy upowszechnieniowej poświęcono jak zawsze wiele czasu. Po wystawach stałych i czasowych oprowadzono 464 grupy wycieczkowe. Wygłoszono 88 prelekcji. Podjęto współpracę z szeregiem szkół średnich i podstawowych na terenie Krakowa, sprawując merytoryczną opiekę nad organizowanymi przez nie Izbami Pamięci Narodowej. Jak co roku kontynuowano współpracę z Pałacem Młodzieży, przygotowując nowy konkurs dla młodzieży szkolnej pod hasłem „Kraków w epoce Młodej Polski”. Dalej współdziałano z zakładami przemysłowymi Krakowa, organizując wystawy oświatowe w Zakładach Gazowniczych, Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym i in.

W Teatrze Lektora przygotowano sześć nowych programów, powtarzano ponadto cztery wcześniej przygotowane.

Wieczory Teatru Lektora:

- 22.I. — Ja, Władysław Kościuszko... (o radiu pół żartem, pół serio). Wyk. E. Wojciechowska.
- 9.IV. — Rapsod pierwszy „Króla-Ducha”. Wyk. E. Wojciechowska.
- 21.V. — Romantyczne seanse. Wyk. M. Przybylska, E. Wojciechowska.
- 22.X. — Ze wspomnień c.k. gimnazjalisty. Wyk. E. Wojciechowska.
- 19.XI. — Niepodległa. Wyk. M. Przybylska, E. Wojciechowska.
- 17.XII — Szafirowy wieczór (poezja K. I. Gałczyńskiego). Wyk. M. Przybylska, E. Wojciechowska.

Teksty poszczególnych wieczorów, w oparciu o literaturę piękną, listy, wspomnienia i stare kroniki przygotowała mgr E. Wojciechowska. Oprawę scenograficzną z eksponatów muzealnych — mgr W. Turdza, który projektował i wykonał plakaty i zaproszenia.

Dorocznym zwyczajem zorganizowano:

- 27.III. Konkurs „Emaus 78”
- 1.VI. Tradycyjny pochód Lajkonika
- 24.VI. Tradycyjne strzelanie o klejnot
- 7.XII. XXXVI konkurs na najpiękniejszą szopkę krakowską.

W dniach od 12 do 29.IV., w ramach współpracy z Muzeum Historycznym m. Lipska, pracownik naszego Muzeum, mgr C. Bąk-Koczarska, zapoznała się z pracą muzeów NRD.

16—27.V. Muzeum gościło uczestników Kongresu Muzealników-Bronioznawców (IAMAM ICOM).

7.—14.X. przebywał w Bratysławie na zaproszenie Ośrodka Informacji i Kultury Polskiej mgr T. Wroński, który wygłosił tam cykl odczytów — „Wspólna walka”.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Podobnie jak w latach ubiegłych większość druków poświęcona była reklamie zbiorów muzealnych. Wydano 20 sztuk zaproszeń, plakatów i afiszy. Ponadto wydano katalogi i foldery wystaw czasowych, jak również informatory poświęcone tradycyjnym obchodom Lajkonika oraz historii Towarzystwa Strzeleckiego. „Lajkonik”, „Bractwo Kurkowe” opracował mgr L. Ludwikowski, „Włodzimierz Tetmajer” (katalog) — mgr B. Saładziak.

RADA MUZEALNA

- 13.III. — odbyła posiedzenie, na którym przedyskutowano problemy związane z funkcjonowaniem Oddziału Muzeum „Dzieje teatru krakowskiego”. Z dotychczasowymi pracami zapoznała członków Rady kustosz Halina Sitkova, kierownik Oddziału.
- 5.X. — dyr. Sławomir Wojak zapoznał Radę z tokiem prac remontowych oraz stopniem przygotowania Muzeum do otwarcia ekspozycji „Z dziejów i kultury Krakowa” w budynku Krzysztoforów. Członkowie Rady dokonali wizji lokalnej sal I p., w których realizowana jest wystawa.

ZMIANY PERSONALNE

W ciągu roku 1978 odeszli z pracy następujący pracownicy: Dr Kobielski Stanisław (renta), Roman Kazimierz (emerytura), Brzezoń Jan, Nęcka Zofia, Michałak Wojciech, Pawlik Zofia, Szarek Janina, Wojtas Marek, Woleńska Ewa, Zbroja Grażyna. 1.IV.1978 kustosz mgr Jerzy Waszkiewicz, długoletni pracownik Muzeum, w związku z objęciem funkcji Dyrektora Muzeum Okręgowego w Sandomierzu.

Przyjęci do pracy zostali: Barbaszewska Joanna, Bieleń Elżbieta, Boroń Stanisława, Kral Janusz, Kurowska Magdalena, Madeja Elżbieta, Nowak Janusz, Roś Anna, Sławiński Stanisław, Suślik Zbigniew, Tłuściak Jadwiga, Wohfeld Zbigniew, Wojtas Marek, Wróbel Wanda, Zbroja Grażyna.

3.VII. zmarła Anna Łaciak, pracownik Oddziału „Dziejów i kultury Krakowa”.

SKŁAD OSOBOWY

MUZEUM HISTORYCZNE MIASTA KRAKOWA

według stanu z dnia 31 grudnia 1979 r.

Dyrektor: mgr Sławomir Wojak
V-Dyrektor Naukowy: mgr Leszek Ludwikowski

Kierownicy Działów i Pracowni:

Dział Gromadzenia i Inwentaryzacji Zbiorów:
mgr Jadwiga Klepacka — Główny Inwentaryzator
Wielokierunkowa Pracownia Konserwacji Muzealiów:
mgr Wacław Wagner — Główny Konserwator
Dział Historii, Ikonografii i Sztuki Krakowa Nowo-
czesnego:
mgr Celina Bąk-Koczarska — Kurator
Dział Historii, Ikonografii i Sztuki Krakowa Nowo-
żytnego:
mgr Stanisława Opalińska
Dział Historii, Ikonografii i Sztuki Krakowa Śred-
niowiecznego:
mgr Bożena Saładziak
Dział Drukarstwa, Introligatorstwa i Prasy Krakow-
skiej:
mgr Józef Mazurkiewicz
Dział Folkloru i Tradycji Krakowa:
mgr Tadeusz Wroński
Dział Naukowo-Oświatowy:
mgr Wacław Passowicz
Pracownia Dokumentacji Architektury:
mgr Henryk Świątek
Pracownia Fotograficzna i Dokumentacji Fotogra-
ficznej:
mgr Janina Kuc
Biblioteka i Archiwum Naukowe:
mgr Wanda Markiewicz
Redakcja Wydawnictw Muzealnych
mgr Agnieszka Bujarska

Kierownicy Oddziałów:

„Dom pod Krzyżem” — Dzieje Teatru Krakowskiego:
Halina Sitko
„Kamienica Krauzowska” — Militaria i Zegary:
mgr Józef Mazurkiewicz
„Stara Bóznica” — Dzieje i Kultura Żydów Krakow-
skich:
mgr Eugeniusz Duda

Kustosze:

mgr Celina Bąk-Koczarska
mgr Jadwiga Klepacka
mgr Leszek Ludwikowski
mgr Wanda Markiewicz
mgr Stanisława Opalińska
mgr Wacław Passowicz
mgr Tamara Petryk
mgr Bożena Saładziak
ob. Halina Sitko

mgr Hanna Styczyńska
mgr Henryk Świątek
mgr Sławomir Wojak
mgr Tadeusz Wroński

Konserwatorzy:

mgr Wacław Wagner — Główny Konserwator
mgr Anna Buczek — Adiunkt Konserwatorski

Adiunkci:

mgr Halina Gembala
mgr Józef Mazurkiewicz
mgr Krystyna Szczepanik
mgr Elżbieta Wojciechowska
mgr Witold Turdza

Starsi Asystenci:

mgr Joanna Barbaszewska
mgr Agnieszka Bujarska
mgr Eugeniusz Duda
mgr Ewa Jednorowska
mgr Andrzej Ożóg

Asystenci:

mgr Ewa Jarosińska
mgr Janusz Nowak
mgr Janina Kuc
mgr Magdalena Kurowska
mgr Teresa Kwiatkowska

Archiwista:

Alicja Mróz

Plastyk:

Liliana Koziel

Przewodnik:

Halina Kurdziel

Starszy fotografik:

mgr inż. Jerzy Piotr Maciński

Starszy mistrz: (fotograf)

Józef Korzeniowski

Starszy rzemieślnik:

Krzysztof Nuckowski

Starsi laboranci:

Maria Iwanicka
Grażyna Kania
Henryk Krawczyk
Helena Król
Janina Krówka

Maria Lechowicz
Wanda Manterys
Anna Miłkszan
Adela Piotrowicz
Janina Sikorska
Stefania Szewczyk
Dorota Twardzik
Anna Wiącek
Bogusława Wojciechowska

Młodszy renowatorzy:

Mieczysław Donatowicz
Mieczysław Kubicki

Laboranci:

Elżbieta Bielen
Iwona Butrycz
Ewa Dobrołęcka
Andrzej Malik
Aleksandra Radwan
Barbara Sycz
Anna Sygnat

Administracja:

mgr Zygmunt Sikorski — Kierownik Administracji Muzeum
Adam Kmiecik — Kierownik Gospodarstwa Pomocniczego
Wiesława Filip — Sekretarka
Maria Gorainow — Kierownik Magazynu
Elżbieta Junger — referent d/s zaopatrzenia
Izabella Kafiaków — Kierownik Kancelarii d/s Osobowych
Janina Kwaśnik — referent
Jan Mazur — Kierownik referatu
Bogumiła Stańczyk — telefonistka

Księgowość:

Elżbieta Pajdak
Maria Hejmo

Starsi pomocnicy muzealni:

Stanisława Boroń
Elżbieta Machnik

Pomocnicy muzealni:

Irena Lejkowska
Ludmiła Lewandowska
Urszula Konieczna

Obsługa:

Katarzyna Bochnia
Irena Guzik
Rozalia Ruziczka
Maria Szczepańska
Danuta Szlachta
Stanisław Wójtowicz

Pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze:

Ewa Donatowicz
Kazimierz Gamoń
Bogusława Kluz
Tadeusz Kłóska
Władysława Korpak
Maria Nałborczyk
Walerian Pluciński
Marceli Siemiński
Marian Starczyk
Stanisław Strzępek
Zbigniew Suślik
Józef Świątek
Krystyna Tabańska
Zofia Włoch
Małgorzata Wojtalewicz
Irena Zając
Wiesława Zmarlak
Adolf Znamierowski
Iwona Niemiec

zestawił Leszek Ludwikowski
styczeń 1980 r.